USŁUGI POŻARNICZE TOMASZ ŁYDKOWSKI Sp. z o.o.
09-400 Płock, ul. Dobrzyńska 60 A
tel. 24 264 33 71; tel./fax. 24 366 98 99; kom. 601 346 444
e-mail: ppoz@ogniowy.com.pl

INSTRUKCJA BEZPIECZEŃSTWA POŻAROWEGO DLA BUDYNKU URZĘDU GMINY W BULKOWIE ul. SZKOLNA 1

„ZATWIERDZAM”

Bulkowo, 28 Października 2026 r.

Spis treści

1. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania i warunków technicznych obiektów 3

1.1. Lokalizacja i przeznaczenie obiektu 3

1.2. Konstrukcja obiektu: 4

1.3. Parametry użytkowe obiektu: 4

1.4. Wyposażenie obiektu w instalacje: 4

1.5. Kategoria zagrożenia ludzi 4

1.6. Podział na strefy pożarowe 4

1.7. Klasa odporności pożarowej obiektu 5

1.8. Klasa odporności ogniowe oraz stopień rozprzestrzeniania ognia elementów obiektów 5

1.9. Przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę 5

1.10. Zagrożenie wybuchem 6

1.11. Drogi pożarowe 6

2. Wyposażenie obiektów w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposobu poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym 7

2.1. Urządzenia przeciwpożarowe 7

2.2. Wyposażenie obiektu w gaśnice 9

2.3. Przeglądy urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic oraz Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego 15

3. Sposoby postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia 17

4. Sposoby zabezpieczania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym 18

5. Warunki i organizacja ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania 22

5.1. Warunki bezpiecznej ewakuacji ludzi 22

5.2. Organizacja ewakuacji ludzi i mienia podczas wystąpienia pożaru lub innego miejscowego zagrożenia 24

5.3. Zadania i obowiązki pracowników podczas ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego 26

6. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji 28

6.1 Zapoznanie pracowników z treścią Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego 28

6.2. Szkolenia pracowników z zakresu ochrony przeciwpożarowej 28

7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami 30

8. Wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję 32

Podstawy prawne 33

Spis załączników 33

1. Warunki ochrony przeciwpożarowej wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania i warunków technicznych obiektów

1.1. Lokalizacja i przeznaczenie obiektu

Celem opracowania jest określenie wymagań organizacyjnych, technicznych i porządkowych dla budynków Urzędu Gminy w Bulkowie przy ul. Szkolnej 1 w zakresie bezpieczeństwa osób przebywających w obiekcie oraz przygotowania do prowadzenia akcji ratowniczo - gaśniczej z zewnątrz.

Obiekt Urzędu Gminy Bulkowo to budynek dwukondygnacyjny (ze strychem) i częściowo trzykondygnacyjny (ta część nie podlega opracowaniu – własność banku), z podpiwniczeniem. Teren wokół budynku płaski i zagospodarowany. Działka jest ogrodzona.

Przeznaczenie pomieszczeń:

- **piwnica** – pomieszczenia piwniczne,
- **parter** – pomieszczenia biurowe Urzędu Gminy, sala posiedzeń, serwerownia, archiwum, pomieszczenie techniczne, magazynek podręczny, pomieszczenia wynajmowane przez Pocztę Polską, toalety,
- **piętro I** – pomieszczenia biurowe Urzędu Gminy, pomieszczenie kasy, sekretariat, gabinet Wójta, toalety.
- **piętro II** – pomieszczenia banku (nie podlegają opracowaniu).

Wyjścia ewakuacyjne z budynku:

- wyjście ewakuacyjne ozn. nr 1 – z klatki schodowej nr 1 od strony parkingu wewnętrznego,
- wyjście ewakuacyjne ozn. nr 2 – z pomieszczeń Poczty Polskiej od strony parkingu wewnętrznego,
- wyjście ewakuacyjne ozn. nr 3 – z klatki schodowej nr 2 od strony ul. Szkolnej,
- wyjście ewakuacyjne ozn. nr 4 – od strony ul. Szkolnej.

Komunikację pionową zapewnią dwie otwarte klatki schodowe łączące: pierwsza klatka łączy piwnicę, parter oraz piętro I i II, druga klatka łączy piwnicę, parter oraz piętro I.

Ilość pracowników w budynku: ok. 36 osób.

Zalecenie:

Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego zaleca się przechowywać w miejscu dobrze widocznym oraz łatwo dostępnym dla ekip ratowniczych wewnątrz obiektu. Niniejszy dokument powinien znajdować się w obiekcie, gdzie nie jest zapewniona ochrona całodobowa. Instrukcję należy przechowywać w specjalnych gablotach (szafkach na IBP) zamykanych na klucz i oznakowanych zgodnie z PN-EN. (zgodnie z rozp. MSWiA z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (DZ. U. 109,poz. 719 z dnia 22 czerwca 2010r.).

1.2. Konstrukcja obiektu:

- ławy fundamentowe – betonowe, wylewane,
- ściany nośne – z cegły pełnej palonej gr. 24 cm,
- ściany działowe – z cegły pełnej gr. 12 cm,
- stropy – częściowo wentylowany, częściowo niewentylowany,
- dach – konstrukcja drewniana, płatwiowo – krokwiowa, pokryty blachodachówką nad częścią 1- piętrową, papa termozgrzewalna nad częścią 2- piętrową.

1.3. Parametry użytkowe obiektu:

- powierzchnia użytkowa – 1049,50 m^2,
- powierzchnia zabudowy – 423,20 m^2,
- kubatura – 3310 m^3,
- grupa wysokości – niski (do 12 m),
- ilość kondygnacji – 3

1.4. Wyposażenie obiektu w instalacje:

- wodna,
- kanalizacja sanitarna,
- kanalizacja deszczowa,
- ogrzewanie centralne – kotłownia szkolna,
- energia elektryczna,
- telekomunikacyjna,
- wentylacja grawitacyjna,
- informatyczna,
- oświetlenia ewakuacyjnego w klatce schodowej nr 1
- instalacja odgromowa.

1.5. Kategoria zagrożenia ludzi

Budynki z pomieszczeniami biurowo-socjalnymi, zgodnie z określonym programem użytkowym zakwalifikowano do kategorii zagrożenia ludzi **ZL III.**
Pomieszczenia techniczne i magazynowe w budynku zakwalifikowane są do kategorii **PM** – produkcyjno-magazynowe. Pomieszczenia te są zagrożone pożarowo o obciążeniu ogniowym nie przekraczającym 500 MJ /m^2.

1.6. Podział na strefy pożarowe

Obiekt został podzielony na dwie strefy pożarowe.

- pierwsza strefa pożarowa SP 1 – o powierzchni 79,50 m^2**-** obejmuje wydzielona klatkę schodową i pokoje biurowe znajdujące się na parterze i na I piętrze.

-druga strefa pożarowa SP 2 – o powierzchni 970m^2 – obejmuje pozostałe pomieszczenia Urzędu Gminy.

Budynek na granicy stref pożarowych posiada ścianę i strop oddzielenia pożarowego o klasie odporności ogniowej REI 60 i jest zamkniętydrzwiami o klasie odporności ogniowej EI 30. **Między strefami zachowano pas o szerokości 2 m i klasie odporności ogniowej EI 60.**

Przepusty instalacyjne w ścianach i stropie oddzielenia przeciwpożarowego zostały wykonane w klasie odporności ogniowej tych elementów, przez które przechodzą.

Dopuszczalna powierzchnia strefy pożarowej w budynku niskim zakwalifikowanym do kategorii zagrożenia ludzi ZL III wynosi 8000 m^2 zgodnie z § 227 ustęp 1 rozporz. [3].

Zalecenia:

W czasie najbliższej rozbudowy, przebudowy lub modernizacji budynku zaleca się:

- dokonać podziału budynku na strefy pożarowe oddzielające części należące do Urzędu Gminy i do Banku wg ekspertyzy Rzeczoznawcy do spraw przeciwpożarowych.

- wydzielić pożarowo część podziemną (piwniczną) od części nadziemnej za pomocą stropów i ścian w klasie odporności ogniowej REI 60 oraz drzwi przeciwpożarowych EI 30,

1.7. Klasa odporności pożarowej obiektu

Na podstawie kwalifikacji pożarowej budynki będące przedmiotem niniejszego opracowania, uwzględniając istniejącą ilość kondygnacji nadziemnych oraz wysokość do 12 m stosownie do ustaleń §212 (tabela) ustęp 2 rozporządzenia [3] jest wymagana klasa odporności pożarowej **„C”.**

1.8. Klasa odporności ogniowe oraz stopień rozprzestrzeniania ognia elementów obiektów

Klasa odporności ogniowej poszczególnych elementów obiektów została przedstawiona w poniższej tabeli:

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	główna konstrukcja nośna	konstrukcja dachu	strop	ściana zewnętrzna	ściana wewnętrzna	przekrycie dachu
„C“	**R 60**	**R 15**	**REI 60**	**EI 30**	**EI 15**	**E 15**

Oznaczenia w tabeli:

R- nośność ogniowa w minutach

E – szczelność ogniowa w minutach

I – izolacyjność ogniowa w minutach

NRO – nie rozprzestrzeniające ognia

1.9. Przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę

Zapotrzebowanie wody do zewnętrznego gaszenia wynosi 10 l/s zgodnie z Dz. U. Nr 121, poz.1139 §5 ustęp1 pkt 2 z co najmniej jednego hydrantu zewnętrznego. Zaopatrzenie wodne zapewnione jest z sieci wodociągowej gminnej.

Hydranty zewnętrzne zlokalizowane są:

- nadziemny DN 80 zlokalizowanego w odległości około 60 m od obiektu przy ul. Szkolnej,

- nadziemny DN 80 zlokalizowanego w odległości około 122 m na południe od obiektu, przy domu jednorodzinnym,
- nadziemny DN 80 zlokalizowanego w odległości około 190 m od obiektu przy trasie Bulkowo – Blichowo na polu uprawnym.

Hydranty powinny być zainstalowane w odległości co najmniej 5 m od budynku, nie dalej niż 15 m od drogi pożarowej. Maksymalna odległość pierwszego hydrantu od budynku – 75 m, natomiast maksymalna odległość między hydrantami - 150 m. Hydranty zewnętrzne powinny być oznakowane tabliczkami.
Sprawność sieci hydrantowej należy potwierdzić próbami funkcjonalnymi.

Lokalizację hydrantów przedstawiono na planie zagospodarowania terenu załącznik nr 3.

1.10. Zagrożenie wybuchem

W obiekcie nie występują pomieszczenia i strefy zagrożone wybuchem.

1.11. Drogi pożarowe

Dojazd pożarowy o utwardzonej nawierzchni umożliwiający dojazd jednostek ochrony przeciwpożarowej do rozpatrywanych budynków o każdej porze roku stanowią ulice: Szkolna i trasa Bulkowo - Blichowo. Istnieje możliwość wjazdu na tereny ogrodzone budynków poprzez bramy o szerokości ok. 6 m każda.

Odległość Ochotniczej Straży Pożarnej w Bulkowie do budynku wynosi ok. 1 km. Czas dojazdu określa się na nie dłużej niż 3 minuty od zaalarmowania.

2. Wyposażenie obiektów w urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposobu poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym

2.1. Urządzenia przeciwpożarowe

Instalacja odgromowa

Obiekty chronione są instalacją odgromową w wykonaniu podstawowym, to jest za pomocą zwodów poziomych niskich, nieizolowanych, z wykorzystaniem naturalnych elementów przewodzących (jak np. stalowych elementów konstrukcji czy blachy, ewentualnie ścian osłonowych (przy zastosowaniu warstwy wewnętrznej z materiałów niepalnych).

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu

Przeciwpożarowy wyłącznik prądu znajduje się wewnątrz obiektu przy wyjściu ewakuacyjnym ozn. nr 1 od strony ul. Szkolnej w klatce schodowej (odłącza prąd na części budynku, w której znajduje się Urząd Gminy) oraz przy wyjściu ewakuacyjnym ozn. nr 2 na korytarzu(odłącza prąd na części budynku, w której znajduje się poczta) .

Wyłącznik główny znajduje się na parterze:

- wewnątrz przy wyjściu ewakuacyjnym ozn. nr 2 z pomieszczeń Poczty Polskiej,
- wewnątrz przy wyjściu ewakuacyjnym ozn. nr 3 z pomieszczeń biurowych Urzędu Gminy.

Przeciwpożarowe wyłączniki prądu powinny być umieszczone w pobliżu głównego wejścia do obiektu i odpowiednio oznakowane. Wymóg taki obowiązuje w obiektach o kubaturze powyżej 1000 m^3 – budynki przekroczyły tą wielkość.

Sprawność zadziałania przeciwpożarowego wyłącznika prądu należy potwierdzić próbami funkcjonalnymi zakończonymi protokołem.

Uruchomienie przeciwpożarowego wyłącznika prądu powinno powodować odcięcie dopływu prądu do wszystkich obwodów, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

Sprawność instalacji przeciwpożarowego wyłącznika prądu, należy potwierdzić próbami funkcjonalnymi zakończonymi protokołem.

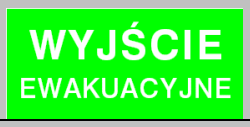
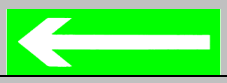
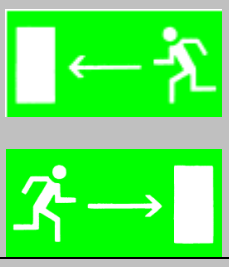
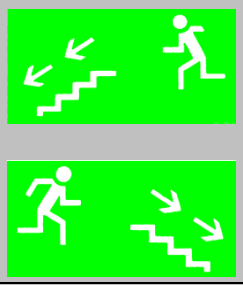
Oświetlenie awaryjne

W budynku, w strefie pożarowej SP 2 zamontowano oświetlenie ewakuacyjne przy wejściu ewakuacyjnym i na klatce schodowej.

Wymagane natężenie oświetlenia bezpieczeństwa – 10 % oświetlenia podstawowego, a oświetlenia ewakuacyjnego – 1lx na powierzchni dróg, czas włączenia 2s. sprawność instalacji oświetlenia awaryjnego i ewakuacyjnego należy potwierdzić próbami funkcjonalnymi zakończonymi protokołem.

Oznakowanie znakami ewakuacyjnymi i bezpieczeństwa

Obiekty zostały wyposażone znakami ewakuacyjnymi i bezpieczeństwa zgodnie z Polskimi Normami

	WYJŚCIE EWAKUACYJNE
	KIERUNEK DROGI EWAKUACYJNEJ
	KIERUNEK WYJŚCIA DROGI EWAKUACYJNEJ
	SCHODAMI W DÓŁ W LEWO **SCHODAMI W DÓŁ W PRAWO**
	GAŚNICA
	PRZECIWPOŻAROWY WYŁĄCZNIK PRĄDU

2.2. Wyposażenie obiektu w gaśnice

Obiekt został wyposażony w podręczny sprzęt gaśniczy zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów tj. jednostka sprzętu gaśniczego zawierająca co najmniej 2 kg środka gaśniczego na każde 100 m^2 powierzchnia zakwalifikowanej do ZL.

Podręczny sprzęt gaśniczy:

- gaśnica proszkowa GP 6x ABC - 3 szt.,
- gaśnica proszkowa GP 4x ABC - 2 szt.
- gaśnica proszkowa GS 5x BC - 2 szt.,
- urządzenie gaśnicze GSE 2xBC - 1 szt.

Maksymalna odległość dojścia do gaśnicy: - 30 m. Gaśnice w pomieszczeniach ogólnodostępnych mogą znajdować się w specjalnych skrzynkach zabezpieczających przed kradzieżą.

Miejsce usytuowania gaśnic przedstawiono na rzutach kondygnacji – w załączeniu nr 3

Gaśnice w obiekcie muszą być rozmieszczone:

1. w miejscach łatwo dostępnych i widocznych a w szczególności:
   a. przy wejściach do budynku;
   b. na korytarzach;
2. w miejscach nienarażonych na uszkodzenia mechaniczne oraz działanie źródeł ciepła.

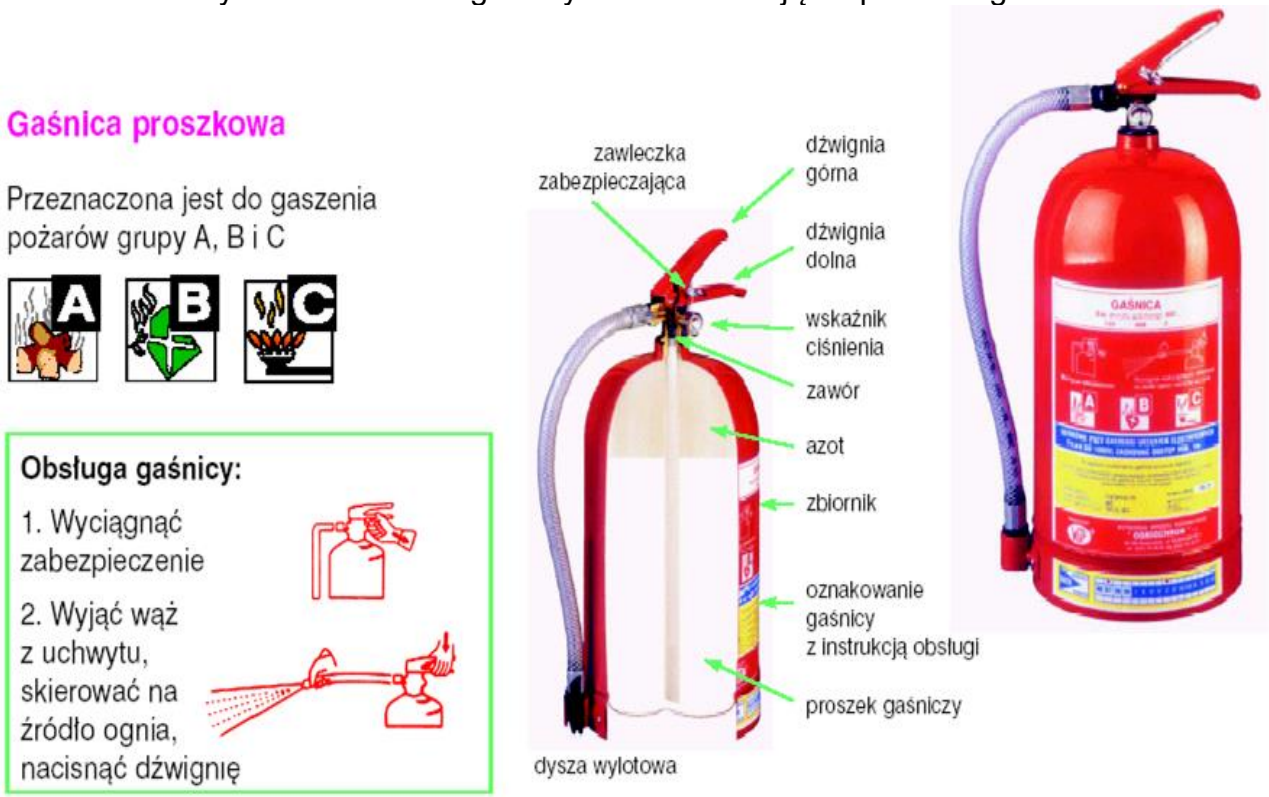
Grupy pożarów zostały przedstawione w tabeli poniżej:

Grupa pożarów	Rodzaj materiału palnego	Piktogram
A	Materiały stałe, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem żarzących się węgli	
B	Ciecze i materiały stałe topiące się	
C	Gazy	
D	Metale	
F	Tłuszcze i oleje w urządzeniach kuchennych	

Instrukcja obsługi gaśnicy proszkowej

Gaśnice tego typu wykonywane są w dwóch odmianach: pod stałym ciśnieniem, w których środek gaśniczy znajduje się w zbiorniku stale pod ciśnieniem gazu roboczego oraz z dodatkowym zbiornikiem zawierającym gaz roboczy. W pierwszym przypadku wypływ proszku przez dyszę jest możliwy bezpośrednio po wyciągnięciu zawleczki i otwarciu zaworu. W drugim przypadku otwarcie zaworu jest poprzedzone przebiciem przepony (najczęściej) dodatkowego zbiornika z gazem roboczym, co umożliwia jego przepływ do zbiornika środka gaśniczego.

Sposób użycia: Trzymając za dyszę otworzyć zawór i skierować strumień CO_2 na ognisko pożaru. W czasie gaszenia gaśnicę i dyszę należy trzymać tylko za uchwyty. Gaszenie można w każdej chwili przerwać, zwalniając dźwignię zaworu.
Gaśnice te nadają się do gaszenia pożarów grup A, B i C. W budynku nie stosuje się gaśnic do gaszenia pożarów grupy D.
Uwaga: Gaśnice proszkowe mają konstrukcję podobną do budowy syfonu. Z tego powodu nie należy odwracać ich dnem do góry w czasie gaszenia.
Uwaga: Ponieważ konstrukcje gaśnic w szczegółach różnią się, przed użyciem najlepiej jest zapoznać się z piktogramem lub instrukcją podawanymi na każdej gaśnicy. Po użyciu, nawet w przypadku niecałkowitego opróżnienia zbiornika, należy skierować gaśnicę do serwisu.
Po każdorazowym uruchomieniu gaśnicy trzeba oddać ją do ponownego naładowania.

Po każdorazowym uruchomieniu gaśnicy, nawet w przypadku niecałkowitego opróżnienia zbiornika, trzeba oddać ją do ponownego naładowania.

URZĄDZENIE GAŚNICZE SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO GSE – 2X

GSE jest urządzeniem ciśnieniowym, w którym czynnikiem gaśniczym jest dwutlenek węgla. Urządzenie gaśnicze GSE przeznaczone jest do gaszenia np. monitorów, komputerów, sprzętu RTV, rozdzielni i szaf sterowniczych. Używając GSE w pomieszczeniach zamkniętych można ugasić źródło ognia nie narażając na zapylenie innych urządzeń. GSE można używać w zakresie temperatur - 50 C/ + 60 C.

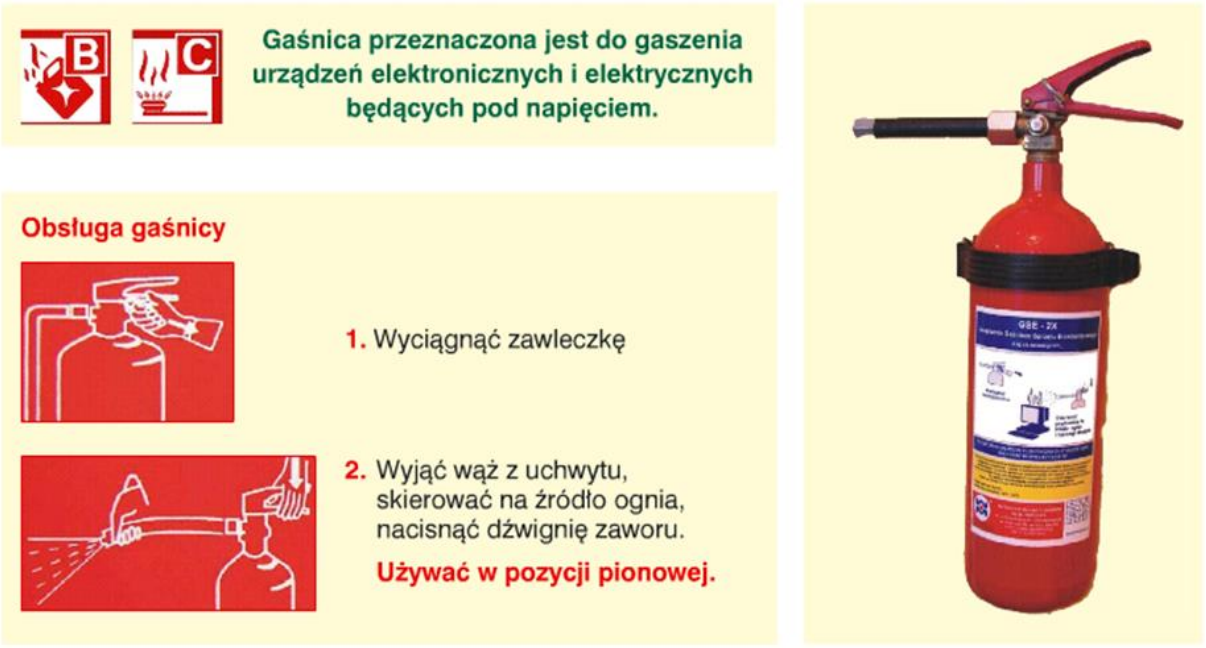
Sposób użycia: Wyciągnąć zawleczkę, następnie skierować dyszę wylotową na źródło ognia i docisnąć dźwignię zaworu do uchwytu. Gasić ogień wypływającym rozprężonym strumieniem dwutlenku węgla.

Uwaga: Urządzenie używać w pozycji pionowej.

Uwaga: Do gaszenia urządzeń elektrycznych do 1000V. Zachować odstęp minimum 1 m.

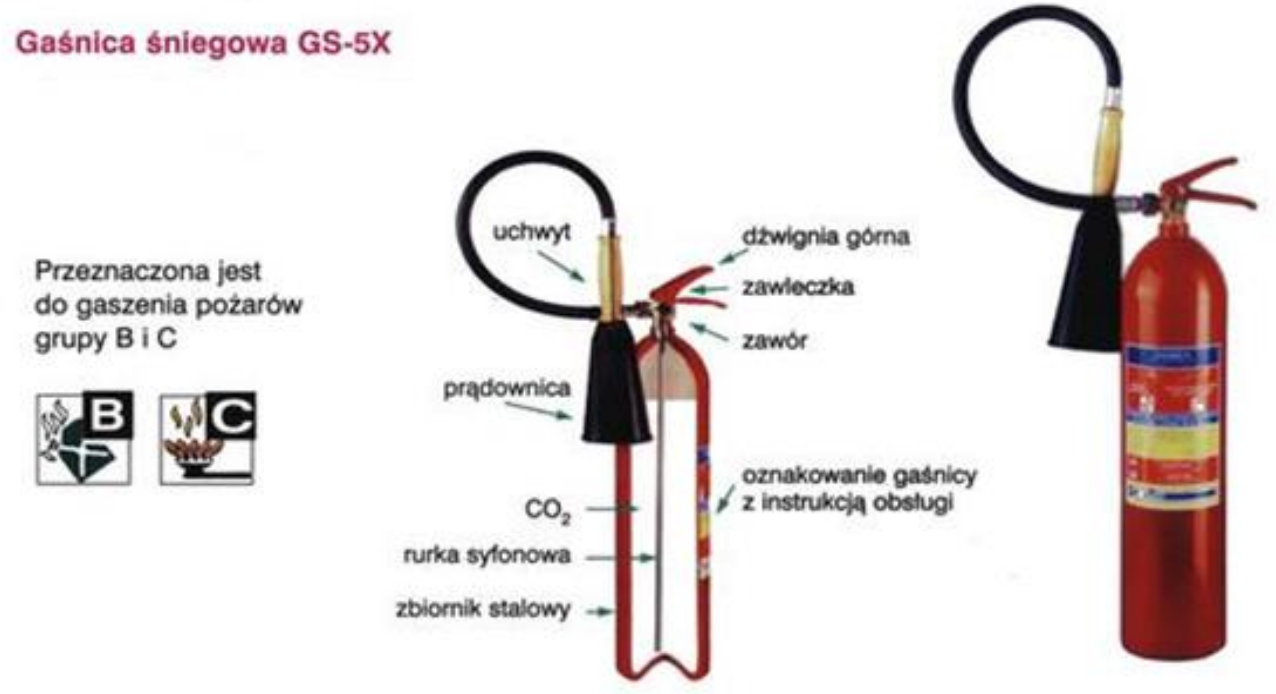
Uwaga: Ponieważ konstrukcje gaśnic w szczegółach różnią się, przed użyciem najlepiej jest zapoznać się z piktogramem lub instrukcją podawanymi na każdej gaśnicy.

Gaśnica śniegowa GSE-2x BC

Po każdorazowym uruchomieniu gaśnicy, nawet w przypadku niecałkowitego opróżnienia zbiornika, trzeba oddać ją do ponownego naładowania.

GAŚNICE ŚNIEGOWE GS-5X

Gaśnice tego typu wykonywane są jako wysokociśnieniowe butle zaopatrzone w zawór i dyszę wylotową. Zbiorniki tych gaśnic poddawane są stale oddziaływaniu wysokiego ciśnienia i w związku z tym są wyposażone w zawór bezpieczeństwa (przeponę). Gaśnica tego typu może być użyta do gaszenia pożarów grup B i C. Gaśnicę należy chronić przed możliwością nagrzania się powyżej 35ºC.

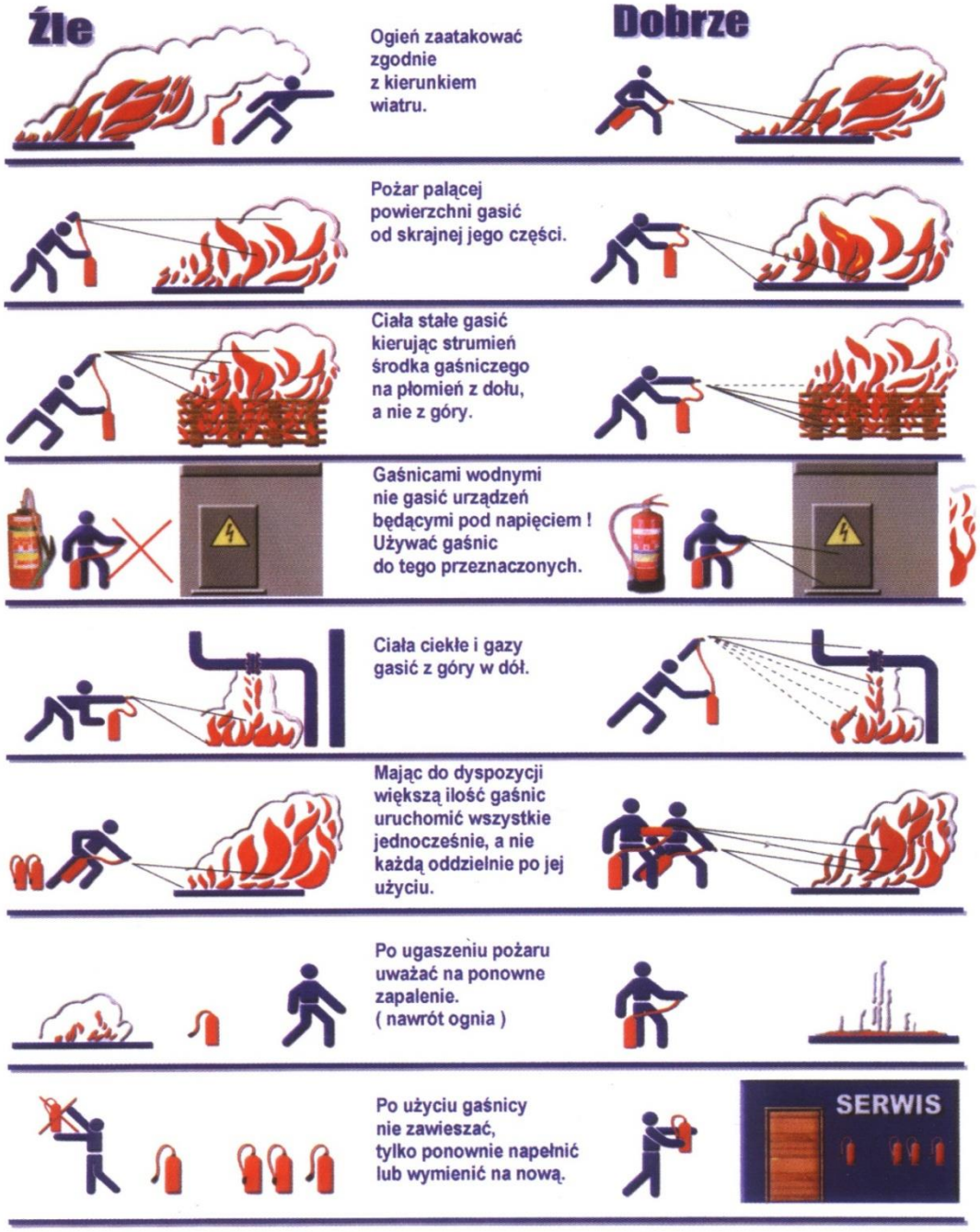
Sposób użycia: Trzymając za dyszę otworzyć zawór i skierować strumień CO_2 na ognisko pożaru. W czasie gaszenia gaśnicę i dyszę należy trzymać tylko za uchwyty. Ponieważ wypływający z dyszy dwutlenek węgla silnie oziębia się, nie wolno używać gaśnic śniegowych do gaszenia ludzi.

Uwaga: Uruchomienie gaśnicy śniegowej powoduje silne oziębienie się wszystkich jej części metalowych, w związku, z czym niewskazane jest (bez użycia rękawic ochronnych) zamykanie zaworu uruchamiającego celem chwilowego wstrzymania wypływu CO_2z gaśnicy.

Uwaga: Ponieważ konstrukcje gaśnic w szczegółach różnią się, przed użyciem najlepiej jest zapoznać się z piktogramem lub instrukcją podawanymi na każdej gaśnicy.

Po każdorazowym uruchomieniu gaśnicy, nawet w przypadku niecałkowitego opróżnienia zbiornika, trzeba oddać ją do ponownego naładowania.

Gaszenie pożarów podręcznym sprzętem gaśniczym.

2.3. Przeglądy urządzeń przeciwpożarowych, gaśnic oraz Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego

Wykaz i terminarz czynności konserwacyjnych zakresu ochrony ppoż.

L.p.	Instalacja	Czas przeglądów (minimalny)	Rodzaj czynności	Uwagi
1.	Instalacja odgromowa	Co roku Co 5 lat	Przegląd naziemnych elementów instalacji. Badania podstawowe i pomiary oporności.	Przeprowadza właściciel obiektu Przeprowadza elektryk z uprawnieniami pomiarowymi
2.	Instalacja elektryczna: badania rezystancji (oporności) izolacji przewodów roboczych	Co 5 lat	Okresowe czynności konserwacyjne	Przeprowadza elektryk z uprawnieniami pomiarowymi
3.	Aktualizacja Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego	Raz na dwa lata	Aktualizacja dokumentacji	Przeprowadza osoba uprawniona
4.	Gaśnice	Raz w roku	Okresowe czynności konserwacyjne	Przeprowadza uprawniony zakład
5.	Przeciwpożarowy wyłącznik prądu	Raz w roku	Okresowe czynności konserwacyjne	Przeprowadza uprawniony zakład
6.	Drzwi przeciwpożarowe	Raz w roku	Okresowe czynności konserwacyjne	Przeprowadza uprawniony zakład

Wymagania szczegółowe:

1. Gaśnice powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w dokumentacji techniczno – ruchowej oraz instrukcji obsługi.
Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, nie rzadziej jednak niż raz na rok. Producenci określili terminy przeglądów gaśnic w okresach co 12 miesięcy. Serwisowanie powinien prowadzić zakład posiadający autoryzację producenta.

2. Przeciwpożarowy wyłącznik prądu
Wyłącznik powinien być sprawdzany nie rzadziej niż raz w roku.

Działanie przeciwpożarowego wyłącznika prądu polega na odcięciu dopływu prądu do wszystkich obwodów z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru.

3. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna być poddawana okresowej aktualizacji, raz na dwa lata, a także po takich zmianach sposobu użytkowania obiektu lub procesu technologicznego, które wpływają na zmianę warunków ochrony przeciwpożarowej.

4. Oświetlenie awaryjne

Oświetlenie ewakuacyjne – należy wyłączyć napięcie zasilające oświetlenie podstawowe zmierzyć czas, po jakim załączy się oświetlenie ewakuacyjne, a następnie zmierzyć natężenie oświetlenia wzdłuż dróg ewakuacyjnych.
Pomiar należy wykonać w osi dróg ewakuacyjnych, w miejscach gdzie spodziewana jest najniższa wartość natężenia oświetlenia.
Wyniki próby należy uznać za dodatni jeżeli:

- oświetlenie ewakuacyjne pojawi się w czasie nie dłuższym niż 2sek. po zaniku innych rodzajów oświetlenia elektrycznego,
- w żadnym punkcie powierzchni dróg ewakuacyjnych natężenie oświetlenia nie jest mniejsze niż 0,5 lx.

Wymienione próby należy wykonać w godzinach wieczornych lub nocnych. Urządzenie oświetlenia awaryjnego powinno posiadać certyfikat na znak bezpieczeństwa oraz informację producenta o czasie pracy urządzenia. Np. oświetlenie własne znaku gwarantuje natężenie oświetlenia minimum 0,5lx na powierzchni znaku w czasie 1h od momentu zaniku napięcia w sieci oświetlenia podstawowego.

Oświetlenie awaryjne ewakuacyjne - testy okresowe

- raz w kwartale na krótki okres czasu należy odłączyć napięcie zasilania, aby upewnić się czy każda oprawa oświetlenia awaryjnego działa ,
- co 12 miesięcy oprawy oświetlenia awaryjnego powinny pracować co najmniej przez 1 godzinę,
- po pierwszych trzech latach użytkowania, a następnie każdego roku przynajmniej jednokrotnie, oświetlenie ewakuacyjne powinno być załączone na cały okres pracy znamionowej (2 godziny) ,
- po przeprowadzonej próbie oświetlenia awaryjnego należy przywrócić zasilanie oświetlenia podstawowego i sprawdzić każdą lampę, czy wskazują one przywrócenie zasilania podstawowego ,
- zaleca się również sprawdzenie poprawności działania układu ładowania ,
- z przeprowadzonego testu oświetlenia awaryjnego należy sporządzić protokół i zapisać jego wyniki ,
- baterie powinny być wymieniane, gdy znamionowy czas działania (2 godziny) nie jest osiągany ,
- należy zawsze używać renomowanych baterii Niklowo-Kadmowych, odpornych na wysoką temperaturę, baterie należy przechowywać w temperaturze od 0 do 25 stopni Celsjusza ,
- w warunkach normalnych 10 minutowe ładowanie zapewnia 1 minutową pracę ,

- pełne ładowanie baterii trwa 24 godziny .

UWAGA : Podczas usuwania baterii nie należy ich zwierać, przebijać ani utylizować na własną rękę. Zastosowane baterie zawierają Kadm i muszą być utylizowane przez jednostki do tego uprawnione .
Z przeglądów i konserwacji oświetlenia ewakuacyjnego należy sporządzić protokoły.

3. Sposoby postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

INSTRUKCJA POSTĘPOWANIA NA WYPADEK POŻARU LUB INNEGO MIEJSCOWEGO ZAGROŻENIA W BUDYNKU

1. Każdy pracownik w przypadku zauważenia pożaru lub innego miejscowego zagrożenia zobowiązany jest do podjęcia działań zgodnie z procedurą:
- powiadamia Wójta Gminy,
- informuje – ostrzega nie wywołując paniki, osoby znajdujące się w bezpośrednim niebezpieczeństwie.

2. Wójt Gminy:
- dokonuje oceny sytuacji,
- informuje pracowników o przygotowaniu się do ewakuacji ludzi i mienia,
- deleguje osobę lub osoby spośród swoich pracowników do określenia strefy zagrożenia, jej wyznaczenia oraz podjęcia właściwych działań zmierzających do ograniczenia skutków zdarzenia (gaszenie pożaru podręcznym sprzętem gaśniczym, po wyłączeniu dopływu prądu do miejsca zdarzenia itp.),
- **sekretariat (na polecenie wójta)** - powiadamia Państwową Straż Pożarną tel. **998 lub 112**, Pogotowie Ratunkowe tel. **999 lub 112, (załącznik nr 2)**
- organizuje oraz kieruje ewakuacją swoich pracowników oraz interesantów w przypadku jej ogłoszenia,
- wyznacza pracowników, którzy powiadomią o konieczności opuszczenia budynku oraz będą służyć pomocą interesantom oraz osobom postronnym przebywającym w obiekcie,
- określa zakres i sposób ewakuacji mienia,
- wyznacza osoby do ochrony zgromadzonego mienia na zewnątrz budynku.

3. Pracownicy obiektu:
- podporządkowują się poleceniom Wójta Gminy,
- wyłączają przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu dopływ energii elektrycznej,
- wyłączają odbiorniki energii elektrycznej (komputery, klimatyzatory itp.),
- zamykają okna,
- przygotowują mienie do ewentualnej ewakuacji,
- pozostają w pokojach do czasu wyraźnego polecenia o ich opuszczeniu,

- przeprowadzają ewakuację osób postronnych i interesantów (wyznaczeni pracownicy),
- podejmuje ewentualną akcję ratowniczo – gaśniczą.

4. Sposoby zabezpieczania prac niebezpiecznych pod względem pożarowym

Przed rozpoczęciem prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, mogących powodować niebezpieczeństwo powstania pożaru lub wybuchu właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu:

1. ocenia zagrożenie pożarowe w miejscu, w którym prace będą wykonywane;
2. ustala rodzaj przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania i rozprzestrzeniania się pożaru lub wybuchu;
3. wskazuje osoby odpowiedzialne za odpowiednie przygotowanie miejsca pracy, za przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy;
4. zapewnia wykonywanie prac wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje;
5. zaznajamia osoby wykonujące prace z zagrożeniami pożarowymi występującymi w rejonie wykonywania prac oraz przedsięwzięciami mającymi na celu niedopuszczenie do powstania pożaru lub wybuchu.

Przy wykonywaniu prac, o których mowa powyżej należy:

1. zabezpieczyć przed zapaleniem materiały palne występujące w miejscu wykonywania prac oraz w rejonach przyległych, w tym również elementy konstrukcji budynku i znajdujące się w nich instalacje techniczne;
2. przeprowadzić prace niebezpieczne pod względem pożarowym w pomieszczeniach lub przy urządzeniach zagrożonych wybuchem, w których wcześniej wykonano inne prace związane z użyciem łatwo palnych cieczy lub palnych gazów, jedynie wtedy, gdy stężenie par cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości;
3. mieć w miejscu wykonywania prac sprzęt umożliwiający likwidację wszelkich źródeł pożaru;
4. po zakończeniu prac poddać kontroli miejsce, w którym prace były wykonywane, oraz rejony przyległe;
5. używać do wykonywania prac sprzętu sprawnego technicznie i zabezpieczonego przed możliwością powstania pożaru.

INSTRUKCJA PROWADZENIA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM

Obowiązki osób nadzorujących prace niebezpieczne pożarowo

1. Osoba, która została upoważniona przez właściciela do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo, powinna w szczególności:
   a. znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników;
   b. dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń, stanowisk, przewidziane w zezwoleniu na ich przeprowadzenie;
   c. sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć;
   d. wstrzymywać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości;
   e. brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.

Obowiązki osób nadzorujących prace niebezpieczne pożarowo

<u>Do obowiązków wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo należy w szczególności:</u>

1. Sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należycie zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru;
2. Ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w zezwoleniu na prowadzenie prac;
3. Znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru;
4. Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo;
5. Ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia, ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych;
6. Sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego;
7. Rozpoczynanie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia, względnie na wyraźne polecenie bezpośredniego przełożonego kierującego tokiem pracy;
8. Poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo;
9. Przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu;

10. Meldowanie bezpośredniemu przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac;
11. Dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy, stanowiska i jego otoczenia, w celu stwierdzenia czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru;
12. Wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

Wzór

KARTA PRAC NIEBEZPIECZNYCH POD WZGLĘDEM POŻAROWYM NR ..... / .....

Miejsce i rodzaj pracy .....

Czas pracy: dnia .....

godz. rozpoczęcia ..... godz. zakończenia……

Zagrożenia pożarowe i wybuchowe:

.....

.....

Sposób zabezpieczenia prac i środki zabezpieczające:

.....

.....

Wykonujący prace (imię i nazwisko): .....

Odpowiedzialny za czynności zabezpieczające: .....

Nadzorujący prace: .....

Odpowiedzialny za kontrolę rejonu prac po ich zakończeniu:

.....

ZEZWALAM NA PROWADZENIE PRAC

.....

(Podpis zezwalającego)

Kontrole rejonu prac przeprowadzono: (data, godziny) .....

.....

(Podpis kontrolującego)

5. Warunki i organizacja ludzi oraz praktyczne sposoby ich sprawdzania

5.1. Warunki bezpiecznej ewakuacji ludzi

Z każdego miejsca w obiekcie, przeznaczonego do przebywania ludzi, zapewnia się odpowiednie warunki ewakuacji, umożliwiające szybkie i bezpieczne opuszczenie strefy zagrożonej lub objętej pożarem, dostosowane do liczby i stanu sprawności osób przebywających w obiekcie oraz jego funkcji, konstrukcji i wymiarów, a także zastosowanie technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego polegających na:

- zapewnieniu dostatecznej liczby, wysokości i szerokości wyjść ewakuacyjnych;
- zachowaniu dopuszczalnej długości, wysokości i szerokości przejść oraz dojść ewakuacyjnych;
- zapewnieniu bezpiecznej pożarowo obudowy i wydzieleń dróg ewakuacyjnych oraz pomieszczeń;
- zabezpieczeniu przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych w obiektach dla których jest wymagane poprzez zastosowanie urządzeń zapobiegających zadymieniu lub innych urządzeń i rozwiązań techniczno – budowlanych zapewniających usuwanie dymu;
- zapewnieniu oświetlenia awaryjnego w pomieszczeniach i na drogach ewakuacyjnych w obiektów, dla których jest wymagane;
- zapewnieniu rozgłaszania sygnałów ostrzegawczych i komunikatów głosowych poprzez dźwiękowy system ostrzegawczy w obiektach, dla których jest wymagany.

W celu zapewnienia warunków bezpiecznej ewakuacji ludzi z budynku zabrania się:

- składowania materiałów palnych na drogach komunikacji ogólnej;
- ustawiania na schodach, korytarzach i w przejściach jakichkolwiek przedmiotów utrudniających ewakuację;
- zamykania drzwi ewakuacyjnych w sposób uniemożliwiający ich natychmiastowe otwarcie;
- uniemożliwiania lub ograniczania dostępu do wyjść ewakuacyjnych;
- stosowania na drogach komunikacji ogólnej, służących celom ewakuacji palnych elementów wystroju wnętrz; okładziny ścienne powinny spełniać wymagania dla elementów nie rozprzestrzeniających ognia;
- stosowania łatwo zapalnych wykładzin podłogowych na drogach służących celom ewakuacyjnym;
- prowadzenia instalacji zawierających media palne wzdłuż dróg ewakuacyjnych,
- prowadzenia przewodów, którymi przepływają media palne, przecinających drogi ewakuacyjne, bez płaszczy osłonowych;
- zmian organizacji ruchu osobowego i systemu dostępu do pomieszczeń bez uwzględnienia wymagań ewakuacyjnych.

W czasie ewakuacji ludzi i po podjęciu decyzji o ewakuacji mienia należy przestrzegać następujących zasad:

1. W pierwszej kolejności należy ewakuować ludzi z tych pomieszczeń, w których powstał pożar lub inne zagrożenie, które znajdują się na drodze rozprzestrzeniania się tego zagrożenia, oraz z pomieszczeń, z których wyjście może być odcięte.
2. W przypadku odcięcia dróg ewakuacyjnych dla pojedynczych osób lub grup należy niezwłocznie, dostępnymi środkami (bezpośrednio lub przy pomocy osób znajdujących się na zewnątrz odciętej strefy) powiadomić o tym kierownika akcji.
3. Ludzi odciętych od dróg wyjścia, znajdujących się w strefie zagrożenia należy zebrać w pomieszczeniu najbardziej oddalonym od źródła zagrożenia i w miarę posiadanych środków i istniejących warunków ewakuować na zewnątrz za pomocą sprzętu własnego lub Państwowej Straży Pożarnej.
4. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej starając się trzymać głowę jak najniżej (w dolnych partiach pomieszczeń jest najmniej dymu i najwięcej tlenu); usta i drogi oddechowe należy w miarę możliwości zasłonić chustka zamoczoną w wodzie.
5. Podczas poruszania się wzdłuż dróg ewakuacyjnych przy silnym zadymieniu należy poruszać się wzdłuż ścian, aby nie stracić orientacji.
6. Bez wyraźnej potrzeby nie należy otwierać drzwi do pomieszczeń, które mogą być objęte pożarem - gwałtowny dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia; jeżeli sytuacja wymaga otwarcia drzwi do takich pomieszczeń należy skryć się za framugą - nie stać naprzeciw drzwi.
7. Nie należy blokować drzwi wyposażonych w samozamykacze.
8. Ewakuacja mienia nie może odbywać się kosztem sił i środków koniecznych do ratowania ludzi.
9. Ewakuację mienia należy rozpocząć od najcenniejszych urządzeń, szczególnie ważnych dokumentów. Należy wykorzystać wszystkie sprawne fizycznie osoby mogące przeprowadzić czynności związane z zadaniami ewakuacyjnymi (np. demontaż, wynoszenie dokumentów, i wyposażenia itp.). W czynnościach tych należy wykorzystać sprzęt transportowy znajdujący się na terenie budynku oraz sprzęt jednostek j Straży Pożarnej przybyłych na miejsce akcji.
10. Po zakończeniu ewakuacji należy dokładnie sprawdzić, czy wszyscy ludzie opuścili poszczególne pomieszczenia, kondygnacje i cały budynek, wykorzystując w przypadku pracowników m. in. dane o obecności.
11. W razie niezgodności stanu osobowego ludzi ewakuowanych z listą osób przebywających w obiekcie, należy ten fakt zgłosić jednostkom ratowniczym i przeprowadzić ponowne sprawdzenie pomieszczeń.

5.2. Organizacja ewakuacji ludzi i mienia podczas wystąpienia pożaru lub innego miejscowego zagrożenia

I . Decyzję o ewakuacji pracowników z obiektu podejmuje Wójt Gminy lub osoba imiennie upoważniona

II. Sygnał do rozpoczęcia ewakuacji

- system powiadamiania - przekazywanie informacji ustnej.

III. Zasady postępowania pracowników po ogłoszeniu komunikatu o ewakuacji:

- nie wywołujemy swoim zachowaniem paniki,
- sprawdzamy, czy wyłączone są odbiorniki energii elektrycznej,
- zamykamy okna, wychodząc z pokoju zabieramy najpotrzebniejsze rzeczy (dokumenty osobiste) oraz zamykamy drzwi (nie na klucz), w przypadku zarządzenia ewakuacji mienia, zabieramy ze sobą worki z przygotowanym wcześniej wartościowym mieniem i składamy je w wyznaczonym miejscu poza budynkiem,
- kierujemy się do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego na zewnątrz zgodnie z opracowanym graficznym planem ewakuacji oraz rozmieszczonymi znakami ewakuacyjnymi,
- w czasie dużego zadymienia poruszamy się jak najniżej podłogi, udzielamy sobie wzajemnej pomocy,
- gromadzimy się w wyznaczonym miejscu do ewakuacji tzw. punkcie zbornym,
- ustawiamy się w szyku uporządkowanym np. wydziałami,
- sprawdzamy, czy wszyscy współpracownicy i interesanci znajdują się w wyznaczonym miejscu a informację przekazujemy Wójtowi Gminy,
- w miejscu dla ewakuowanych nie można się rozchodzić do czasu wyraźnego polecenia wydanego przez Wójta Gminy lub kierownika działań ratowniczo – gaśniczych,
- osoby wyznaczone do prowadzenia ewakuacji osób postronnych i interesantów podporządkowują się decyzjom kierującego akcją ratowniczo – gaśniczą.

Podczas ewakuacji strumienie ludzi należy kierować na poziome i pionowe drogi ewakuacyjne, a następnie zgodnie z kierunkami określonymi przez znaki ewakuacyjne poza obszar zagrożony pożarem tj. do wyjść ewakuacyjnych - na zewnątrz budynku.

Ewakuacja osób powinna przebiegać w sposób uporządkowany, zgodnie z oznaczonymi poziomymi i pionowymi drogami ewakuacyjnymi do wyjść ewakuacyjnych prowadzących bezpośrednio na otwartą przestrzeń.

Osoby znajdujące się parterze ewakuują się poziomymi drogami ewakuacyjnymi do wyjścia ewakuacyjnego ozn. nr 1, 2, 3 i 4 bezpośrednio na zewnątrz budynku.

Z piętra ewakuacja możliwa jest dwoma klatkami schodowymi na poziom parteru i dalej poziomymi drogami ewakuacyjnymi do wyjścia ewakuacyjnego ozn. nr 1 lub 3 bezpośrednio na zewnątrz budynku.

Z piwnicy ewakuacja możliwa jest schodami na poziom parteru i dalej poziomymi drogami ewakuacyjnymi do wyjścia ewakuacyjnego ozn. nr 3 bezpośrednio na zewnątrz budynku.

USTALONY REJON DO EWAKUACJI - pokazano na planie zagospodarowania załącznik nr 3

Zastosowano oznakowanie ewakuacyjne (wyjścia i kierunki ewakuacji) odpowiadające wymaganiom normowym w zakresie szczegółowych rodzajów i wymiarów, z uwzględnieniem zwiększonych wymiarów piktogramów, ze względu na wielkość obiektu.

Zgodnie z §236 rozporządzenia [3] w budynku powinno zapewnić się bezpieczne wyjście z pomieszczeń, w których mogą przebywać ludzie, poprzez drzwi na korytarz, a następnie poziomymi drogami komunikacji ogólnej – zwanych drogami ewakuacyjnymi do wyjść ewakuacyjnych.

W analizowanym budynku nie występują pomieszczenia zagrożone wybuchem.

Szerokość poziomych dróg ewakuacyjnych powinna być większa od 1,4 m, zgodnie z §242 ustęp 1 rozporządzenia [3], a w miejscach gdzie może być mniejsza od 1,4 m musi wynosić nie mniej niż 1,2 m z przeznaczeniem dla ewakuacji grupy do 20 osób stosownie do ustępu 2 tegoż paragrafu.

Szerokość drzwi służących jako wyjścia ewakuacyjne powinna być zgodna z wymaganiami w §239 ustęp 2 rozporządzenia [3], tj. nie mniejsza od 90 cm.

Kierunek otwierania drzwi ewakuacyjnych jest zgodny z ustaleniami §239 rozporządzenia [3] dla wszystkich drzwi mogących służyć celom ewakuacji.

Stosownie do ustaleń §237 ustęp 1 punkt 4 rozporządzenia [3] projektowana długość przejścia w pomieszczeniach nie przekracza 40 m.

Dopuszczalna długość dojść ewakuacyjnych, od wyjścia z pomieszczenia na drogę ewakuacyjną do wyjścia na zewnątrz budynku, mierzona wzdłuż osi dojścia, nie może przekroczyć:

ZL III

- przy jednym dojściu – 30 m, w tym nie więcej niż 20m na poziomej drodze ewakuacyjnej,
- przy wielu dojściach – 60 m.

Długość przejścia w pomieszczeniu, mierzona od najdalszego miejsca, w którym może przebywać człowiek, do wyjścia na drogę ewakuacyjną nie powinno przekraczać w pomieszczeniach ZL – 40 m.

Wysokość drogi ewakuacyjnej powinna wynosić najmniej 2,2m, natomiast wysokość lokalnego obniżenia 2m, przy czym długość obniżonego odcinka drogi nie może być większa niż 1,5m.

5.3. Zadania i obowiązki pracowników podczas ogłoszenia alarmu ewakuacyjnego

Kierownikiem działań ratowniczo - gaśniczych (ewakuacyjnych) do czasu przybycia jednostek straży pożarnych jest Wójt Gminy lub osoba imiennie upoważniona. Ona też podejmuje decyzję o konieczności ewakuacji.
Delegowanie uprawnień i obowiązków na inne osoby powinno zostać jasno określone w formie pisemnej.

Wójt Gminy – kierownik działań ratowniczo - gaśniczych:

- Po zapoznaniu się z sytuacją podejmuje decyzję o przeprowadzeniu ewakuacji pracowników i osób postronnych.
- Wskazuje osoby do wykonania następujących zadań
- Zadania i zakres odpowiedzialności osób funkcyjnych na wypadek alarmu ewakuacyjnego.

Pracownik sekretariatu:

- powiadamia telefonicznie Państwową Straż Pożarną – **tel. 998 lub 112 (załącznik nr 2)**
- powiadomienie powinno odbywać się w oparciu o pisemną instrukcję postępowania na wypadek pożaru,
- powiadamia Pogotowie Ratunkowe – **tel. 999 lub 112, (załącznik nr 2)**
- utrzymuje porządek ewakuacji w swoim rejonie pracy.

Osoby wyznaczone przez Wójta Gminy:

- otwierają wszystkie drzwi wyjściowe na zewnątrz i (lub) do sąsiednich stref pożarowych,
- utrzymują porządek ewakuacji w swoim rejonie pracy,
- udrażniają drogi dojazdowe przed budynkiem,
- wprowadzają wezwane jednostki straży pożarnej przed budynek, wskazują wejścia do budynku,
- wskazują drogę prowadzenia akcji gaśniczej oraz lokalizację hydrantów zewnętrznych,
- ograniczają strefę prowadzenia działań taśmą biało –czerwoną, utrzymują ogólny porządek na zewnątrz.

Ewakuacja mienia:
Osoby wyznaczone przez Wójta Gminy:
1. Przygotowują mienie do ewakuacji: wg przygotowanego wcześniej wykazu, najbardziej wartościowego mienia do worków ewakuacyjnych np.
nośniki elektroniczne,
dokumenty archiwalne,
wartościowe przedmioty,
inne wg indywidualnych potrzeb.
2. Ewakuują mienie do wyznaczonego miejsca i chronią je.

Osoby wyznaczone przez Wójta Gminy:

1. informują pracowników oraz osoby postronne o konieczności ewakuacji, zachowują spokój,
2. sprawdzają stan osobowy,
3. wyłączają energię elektryczną przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu,
4. gaszą pożar podręcznym sprzętem gaśniczym, działania mają na celu ugaszenie pożaru, jak również ograniczenie zadymienia i wydzielania toksycznych produktów spalania na drogi ewakuacyjne,
5. zamykają okna – wyłączają wentylatory, klimatyzatory itp.,
6. wychodząc z pokoju zamykają drzwi (klucz pozostawiamy w zamku),
7. kierują się wraz ze pozostałymi pracownikami i osobami postronnymi do wyjścia ewakuacyjnego (wg oznaczeń znakami ewakuacyjnymi),
8. wychodząc na zewnątrz budynku należy ustawić się grupami w miejscu zbiórki dla ewakuowanych – pokazano tablicami (nie rozchodzimy się), należy upewnić się czy wszyscy pracownicy i osoby postronne znajdują się w rejonie dla ewakuowanych,
9. ewakuują osoby postronne i interesantów na zewnątrz budynku,
10. informujemy kierownika działań ratowniczo – gaśniczych o zakończeniu ewakuacji osób, rozchodzimy się po wyraźnym poleceniu prowadzącego akcję ratowniczo – gaśniczą.

Uwagi ogólne:

W przypadku dużego zadymienia należy poruszać się w pozycji pochylonej (jak najniżej podłogi), trzymamy się stałych elementów wyposażenia (np. barierka klatki schodowej) aby nie stracić orientacji co do kierunku ewakuacji. Drogi oddechowe (usta, nos) należy przysłaniać chustką najlepiej zmoczoną wodą .
Informacja o ewakuacji ludzi powinna być pewna. Wątpliwość chociażby w stosunku do jednej osoby powinna zostać jak najszybciej wyjaśniona, gdyż powoduje ona zmianę koncepcji działań straży pożarnej.

Uwaga: Dla wyznaczonych osób funkcyjnych należy imiennie wskazać tzw. dublerów.

Kierownik działań ratowniczo – gaśniczych (Wójt Gminy) w zależności od zaistniałej sytuacji może zmienić zakres odpowiedzialności.

6. Sposoby zaznajamiania użytkowników obiektu, w tym zatrudnionych pracowników, z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji

6.1 Zapoznanie pracowników z treścią Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego

Każdy pracownik jest zobowiązany zapoznać się z treścią niniejszej instrukcji, a fakt ten winien być udokumentowany własnoręcznym podpisem na liście dołączonej do instrukcji załącznik 1 oraz oświadczeniu załącznik nr 4.

6.2. Szkolenia pracowników z zakresu ochrony przeciwpożarowej

Za zorganizowanie i przeprowadzenie szkoleń odpowiedzialny jest: Pracodawca (każdy odnośnie swoich pracowników) w porozumieniu z pracownikiem prowadzącym sprawy osobowe. Szkolenie przeciwpożarowe ma na celu zapoznanie pracowników z zagrożeniami występującymi w obiekcie oraz:

- zapoznanie pracowników ze sposobami eliminowania zagrożeń pożarowych i innych miejscowych, a także zapoznanie ich z obowiązującymi przepisami p.poż.;
- wskazanie pracownikom sposobu postępowania na wypadek pożaru lub innego miejscowego zagrożenia, w tym ich zadań podczas ewakuacji;
- nauczenie pracowników posługiwania się sprzętem gaśniczym, ratowniczym i urządzeniami gaśniczymi oraz z zasadami ich użycia;
- zapoznanie pracowników z zadaniami i obowiązkami w zakresie ochrony p.poż. w zależności od zajmowanego stanowiska.

Wszyscy pracownicy są objęci następującymi rodzajami szkolenia:

1. **Szkolenie instruktażowe wstępne**

   Szkoleniu temu podlegają wszyscy pracownicy przed dopuszczeniem do pracy. Szkolenie to powinno być przeprowadzone przez osobę uprawnioną. Szkolenie to powinno obejmować zagadnienia podane w przykładowym programie poniżej. Szkolenie wstępne powinno być udokumentowane, np. poprzez wpis do rejestru potwierdzony, podpisem szkolonego i osoby przeprowadzającej szkolenie, wydaniem zaświadczenia oraz oświadczeniem osoby przeszkolonej.
   W/w szkolenie jest w zasadzie szkoleniem jednorazowym.

<u>Uzasadnieniem do przeprowadzenia tego szkolenia ponownie mogą być następujące przypadki:</u>

- kiedy firma zmienia profil lub technologię;
- wprowadzenia istotnych zmian w organizacji ochrony przeciwpożarowej w obiekcie;
- zostały wprowadzone istotne zmiany w zabezpieczeniu p.poż. obiektu.

Program szkolenia instruktażowego wstępnego:

L.p.	Temat:	Uwagi
1.	Podstawowe przepisy prawne z zakresu ochrony p.poż., wytyczne i zarządzenia, instrukcje.	
2.	Zagrożenia pożarowe w obiektach, przyczyny powstawania pożarów i innych zagrożeń.	
3.	Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom.	
4.	Zadania i obowiązki pracowników w przypadku powstania pożaru lub innego zagrożenia.	
5.	Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacji.	
6.	Podręczny sprzęt gaśniczy. Praktyczna znajomość zakresu jego stosowania i sposobu użycia.	

2. Instruktaż na stanowisku pracy

Temu rodzajowi szkolenia podlegają wszyscy nowi pracownicy lub pracownicy zmieniający stanowisko pracy. W czasie szkolenia pracownicy są zapoznawani z zagrożeniami pożarowymi na stanowisku pracy, warunkami bezpieczeństwa, instrukcjami technologiczno-ruchowymi, instrukcjami p.poż. obowiązującymi na stanowisku pracy.

UWAGA: Zagadnienia ochrony przeciwpożarowej ujęte są w programach szkolenia podstawowego i szkoleń okresowych z zakresu bhp.

7. Zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla osób będących ich stałymi użytkownikami

Organizacja ochrony przeciwpożarowej:

- nadzór nad ochroną przeciwpożarową budynku sprawuje bezpośrednio Wójt Gminy,
- sprawy ochrony przeciwpożarowej w budynku prowadzi osoba upoważniona przez Wójta Gminy,
- zadania szczegółowe pracowników stosownie do schematu organizacyjnego i zajmowanego stanowiska określono w dalszej części instrukcji.

Obowiązki pracowników

Obowiązki Wójta Gminy – osoby imiennie upoważnionej

zobowiązany jest do:

- znajomości i stosowania obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, a w szczególności dotyczących prawidłowego utrzymania i eksploatacji budynku, urządzeń technologicznych i istniejących w budynku instalacji, jak również kontrolowania przestrzegania tych przepisów,
- nadzoru nad instalacjami: elektryczną, odgromową, uziemiającą, łączności, ogrzewczą, wentylacyjną, sygnalizacji pożaru, wodociągową ppoż., kanalizacyjną, kontrolno - pomiarowymi - w przypadku instalacji wykonanej w całym budynku do egzekwowania sprawności technicznej, terminów przeglądów itp.),
- dokonywania przeglądów tych instalacji i prowadzenia dokumentacji zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- utrzymywania instalacji w należytym stanie technicznym, a w razie potrzeby do przeprowadzenia ich modernizacji,
- realizacji zadań wynikających z przeprowadzonych przeglądów i kontroli urządzeń i instalacji,
- ustalania form instruktażu i szkolenia konserwatora,
- współdziałania z pracownikami sprawującymi funkcje kierownicze i pracownikiem prowadzącym sprawy ppoż. w zakresie zabezpieczenia przeciwpożarowego urządzeń, instalacji, i pomieszczeń,
- określania zasad postępowania w przypadku awarii urządzeń i instalacji,
- prognozowania zagrożenia wywołanego zewnętrznymi awariami lub aktami o charakterze dywersyjnym,
- w zakresie nadzorowania nowych inwestycji zobowiązany jest do zapewnienia:
- uzgadniania pod względem ochrony przeciwpożarowej założeń techniczno-ekonomicznych inwestycji budowlanych,
- uzgadniania pod względem ochrony przeciwpożarowej projektów branżowych,
- uzgadniania pod względem ochrony przeciwpożarowej wszelkich zmian
- w założeniach techniczno-ekonomicznych i w projektach,
- zapoznania Wykonawców z postanowieniami niniejszej instrukcji,
- uzyskania wszystkich wymaganych przy odbiorze przez Komendę Miejską Państwowej Straży Pożarnej protokołów pomiarów i sprawdzeń,
- przygotowania dokumentacji wymaganej przy odbiorze.

Obowiązki pracownika lub firmy prowadzącej sprawy bhp i ppoż.

Zobowiązani są do:

- kontrolowania przestrzegania przez pracowników obowiązujących przepisów przeciwpożarowych oraz prowadzenia działalności propagandowej w tym zakresie,
- opracowania projektów rozmieszczenia sprzętu pożarniczego, oraz nadzór nad właściwą i terminową konserwacją tego sprzętu,
- uczestniczenia w kontrolach stanu zabezpieczenia ppoż., prowadzonych przez jednostkę nadrzędną lub osobę upoważnioną,
- wyposażania budynku w sprzęt gaśniczy i ratowniczy,
- wyposażania obiektu w instrukcje postępowania na wypadek pożaru (alarmowe),
- wyposażania budynku w pożarnicze tablice informacyjne,
- współpracy z wójtem gminy w zakresie określania sposobu zabezpieczenia ppoż. pomieszczeń i prowadzonych w tych pomieszczeniach czynności,
- opiniowania pod względem zgodności z wymaganiami ochrony ppoż. projektów modernizacji pomieszczeń i procesów technologicznych oraz uzgadniania zabezpieczeń ppoż.,
- zgłaszania kierownictwu jednostki organizacyjnej wniosków w zakresie zabezpieczenia ppoż.,
- współpracy z Komendą Miejską Państwowej Straży Pożarnej w Płocku,
- nadzoru nad realizacją zaleceń pokontrolnych,
- prowadzenia dokumentacji związanej z ochroną ppoż., zawierającej m.in. protokoły kontroli i meldunki o realizacji zaleceń pokontrolnych, wykazy sprzętu pożarniczego i plan jego rozmieszczenia, plany dostosowania obiektów do wymagań ochrony ppoż.

Obowiązki wszystkich pracowników

Wszyscy pracownicy zobowiązani są do:

- przestrzegania przepisów ppoż.,
- uczestniczenia w szkoleniach ppoż. i poddawania się sprawdzianom wiedzy,
- realizacji poleceń przełożonych mających na celu poprawę stanu bezpieczeństwa pożarowego w budynku,
- utrzymywania należytego porządku na swoim stanowisku pracy i w jego otoczeniu,
- prawidłowego użytkowania instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, a w szczególności przestrzegania zakazów samodzielnego "naprawiania" bezpieczników, użytkowania urządzeń grzejnych nie mających związku z wykonywaną pracą oraz umieszczania na punktach świetlnych osłon i dekoracji z materiałów palnych,
- posiadania umiejętności posłużenia się podręcznym sprzętem gaśniczym,
- przestrzegania warunków bezpieczeństwa podanych w niniejszej instrukcji lub w instrukcjach technologiczno - ruchowych,
- znajomości zasad postępowania na wypadek pożaru,
- zgłaszania przełożonym lub upoważnionemu pracownikowi prowadzącemu sprawy ppoż. zauważonych zagrożeń i nieprawidłowości w zabezpieczeniu ppoż.,
- uczestniczenia w akcjach gaśniczych i ratowniczych w przypadku pożaru lub innego miejscowego zagrożenia.

8. Wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję

Niniejszą Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego opracowała firma:

USŁUGI POŻARNICZE TOMASZ ŁYDKOWSKI Sp. z o.o.
09-400 Płock, ul. Dobrzyńska 60 A
tel. 24 264 33 71;
tel./fax. 24 366 98 99;
kom. 601 346 444
www.ppoz.ogniowy.com.pl
e-mail: ppoz@ogniowy.com.pl

Podstawy prawne

1. Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 188);
2. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 822, z późn. zm.);
3. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1225, z późn. zm.);
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124,poz,1030 z 2009 roku);
5. PN-B-02852 – Ochrona przeciwpożarowa budynków. Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczanie względnego czasu trwania pożaru;
6. PN-EN ISO 7010:2020-07 – Symbole graficzne – Barwy bezpieczeństwa i znaki bezpieczeństwa – Zarejestrowane znaki bezpieczeństwa, wraz z aktualnymi zmianami;
7. PN-92/N-01256/02 - Znaki bezpieczeństwa. Ewakuacja;
8. PN-N-01256-5 Znaki bezpieczeństwa. Zasady umieszczania znaków na drogach ewakuacyjnych i drogach pożarowych;
9. PN-EN IEC 62305-1:2025-09 – Ochrona odgromowa – Część 1: Zasady ogólne;
10. PN-EN IEC 62305-2:2025-09 – Ochrona odgromowa – Część 2: Zarządzanie ryzykiem.

Spis załączników

Załącznik 1 – Lista osób zapoznanych z instrukcją

Załącznik 2 – Wykaz telefonów alarmowych

Załącznik 3 – Część graficzna

Załącznik 4 – Oświadczenie o zapoznaniu się z IBP

Załącznik nr 1

WYKAZ OSÓB ZAPOZNANYCH Z INSTRUKCJĄ

L.p.	Komórka	Nazwisko i imię	Data	Podpis	Uwagi

Załącznik 2

Wykaz telefonów alarmowych

Pogotowie Ratunkowe	**999 lub 112**
Państwowa Straż Pożarna	**998 lub 112**
Policja	**997 lub 112**
Pogotowie Energetyczne	**991**
Pogotowie Gazowe	**992**
Pogotowie Ciepłownicze	**993**

Załącznik 3

Plany obiektu obejmujące także ich usytuowanie, oraz terenu przyległego, z uwzględnieniem graficznych danych dotyczących w szczególności:

- powierzchni, wysokości i liczby kondygnacji budynku;
- odległości od obiektów sąsiednich;
- parametrów pożarowych występujących substancji palnych;
- występującej gęstości obciążenia ogniowego w strefie pożarowej lub w strefach pożarowych;
- kategorii zagrożenia ludzi, przewidywanej liczby osób na każdej kondygnacji i w poszczególnych pomieszczeniach;
- lokalizacji pomieszczeń i przestrzeni zewnętrznych zaklasyfikowanych jako strefy zagrożenia wybuchem;
- podziału obiektu na strefy pożarowe;
- warunków ewakuacji, ze wskazaniem kierunków i wyjść ewakuacyjnych;
- miejsc usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, kurków głównych instalacji gazowej, materiałów niebezpiecznych pożarowo oraz miejsc usytuowania elementów sterujących urządzeniami przeciwpożarowymi;
- wskazania dojść do dźwigów dla ekip ratowniczych;
- hydrantów zewnętrznych oraz innych źródeł wody do celów przeciwpożarowych;
- dróg pożarowych i innych dróg dojazdowych, z zaznaczeniem wjazdów na teren ogrodzony.

Załącznik 4

.....

(imię i nazwisko)

.....

(stanowisko)

O Ś W I A D C Z E N I E

Niniejszym oświadczam, że zapoznałem (-am) się z postanowieniami zawartymi w Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego budynku Urzędu Gminy w Bulkowie przy ul. Szkolnej 1, których zobowiązuję się przestrzegać.

Bulkowo, dn. .....20..... r. .....

(Podpis pracownika)